

Formulier ten behoeve van het indienen van schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 37 van het Reglement van Orde Verenigde Vergadering Delfland

Op 5 juni 2013 hebben Leon Hombergen en Alphons Ranner van de PvdAfractie vragen gesteld over het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Delfland. Dit beleid is door de VV gedelegeerd aan het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden (D. en H.). De vragen en de daarop door het College van D. en H. gegeven antwoorden zijn als bijlage bijgevoegd.

De kern van de antwoorden was dat Delfland bezig is vorm te geven aan de initiatieven die er zijn om samen te gaan werken op inkoopgebied met andere waterschappen. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid zou verder worden uitgewerkt in een inkoophandboek naarmate de samenwerking een duidelijker vorm gaat krijgen. Er zouden nog veel onderwerpen worden opgestart en geconcretiseerd. Hierbij zouden ook de te kiezen systematiek, kwaliteitsaspecten etc. worden betrokken.

Sindsdien heeft het College géén aanvullende antwoorden verstrekt.

De ontwikkelingen zijn evenwel verder gegaan vooral op het niveau van de Unie van Waterschappen.

Sinds april 2013 werken de waterschappen met een geharmoniseerd inkoopbeleid vast gesteld door de Unie van Waterschappen. Met het geharmoniseerde beleid dragen waterschappen bij aan de uniformering van de centrale overheden bij aan de uniformering van de decentrale overheden. Nieuwe Europese richtlijnen maakten dat dit beleid moest worden herzien. De Unie van Waterschappen heeft op 30 september 2016 het "Herziene uniforme Inkoop- en aanbestedingsbeleid waterschappen" vastgesteld en alle waterschapsbesturen verzocht dit beleid in hun college vast te stellen. In de herziening zijn verwerkt de afgelopen 1 juli 2016 in werking getreden herziene Aanbestedingswet 2012 (AW2012) met bijbehorende uitvoeringsregelingen; andere wet- en regelgeving, zoals de wijzigingen van de Wbp (Wet Bescherming persoonsgegevens) en van de Wav (Wet arbeid vreemdelingen); de BIWA (Baseline Informatiebeveiliging Waterschappen); e-facturering. Verder is het de bedoeling dat op 8 december 2016 de Unie van Waterschappen evenals het rijk de provincies en gemeenten het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020 ondertekenen en dat alle in het manifest genoemde afspraken worden zo snel mogelijk ter hand genomen. Dit manifest heeft onlangs de instemming van de Unie van Waterschappen gekregen.

Voor het Hoogheemraadschap van Delfland constateerde de Accountant Baker Tilly Berk bij de eindejaarscontrole voor de jaarrekening 2016 dat het inkoopproces "versnipperd" is over de verschillende afdelingen en dat de centrale verantwoordelijkheid voor aanbestedingen daarmee niet is gewaarborgd. Het risico op onjuiste aanbesteding ligt met name in "kleinere" opdrachten. Er werden wat betreft de naleving van aanbestedingsrichtlijnen geen onrechtmatigheden geconstateerd die van invloed zijn op de controleverklaring; intern voldoende controle is op de juistheid van de uitgaven, vooral door functiescheiding in bijvoorbeeld het autorisatieproces en het betaalproces.

De accountant gaf het Hoogheemraadschap in overweging de verantwoordelijkheden in het proces van inkoop en aanbestedingen te centraliseren en daarbij ook centraal de volledigheid van de dossiervorming te waarborgen. Een andere aanbeveling was het

periodiek (tussentijds) uitvoeren van interne analyse op de uitgaven per leverancier het inkopen met de nieuwe applicatie hiervoor.

Het College van D. en H. heeft summier gereageerd op de aanbevelingen van de accountant: in haar reactie op het onderzoek van de rekeningcommissie inzake het jaarverslag 2015 is alleen aangegeven dat de aanbevelingen van de accountant in de opeenvolgende kadernota's zullen worden geborgd.

Aangetekend moet worden dat dat het oordeel van de accountant zich beperkt tot "voldoende zekerheid over de rechtmatigheid van aanbestedingen". Daarmee is geen oordeel gegeven over de doelmatigheid en doeltreffendheid van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. De versnippering van het inkoopproces en de decentrale verantwoordelijkheden maken dat de risico's van minder doelmatig handelen aanwezig zijn. Ook is er het risico dat EMVI-criteria niet of in beperkte mate worden meegenomen bij aanbestedingen, terwijl de gerealiseerde uitgaven voor inkopen en aanbestedingen hoger uitpakken dan nodig.

Het lijkt er verder op dat de afwegingssystemen en vernieuwingen slechts beperkt geïncorporeerd zijn in het inkoop- en aanbestedingsbeleid van Delfland.

De Partij van de Arbeid is van oordeel dat de nieuwe wet- en regelgeving voor inkopen en aanbestedingen aan Delfland nieuwe tools geeft die het ook moet gebruiken. Te maken beleidskeuzes moeten daarop zijn gebaseerd.

Graag ontvangen wij antwoord op de volgende vragen: (zie hieronder)

Leon Hombergen Alphons Ranner Fractie PvdA

Datum: 18 oktober 2016 11:11 uur

DMS nr.: 1279136

Beantwoording:

Algemene toelichting

De constatering van de accountant tijdens de controle in het kader van de jaarrekening 2015 zijn herkenbaar. Aan de gesignaleerde knelpunten wordt op dit moment ook in de rekeningcommissie aandacht besteed. De keuzes die in 2013 zijn gemaakt voor de inrichting van de inkoopfunctie en de beschikbare formatie sloten niet goed aan op de ontwikkelingen bij Delfland. Naar aanleiding van de resultaten van een businesscase onderzoek en daarop aansluitend het project SLIM² is gekozen voor een aangepast inkoopmodel met een meer centrale regie op de inkoopprocessen. Woensdag 26 oktober 2016 is hierover in de rekeningcommissie een presentatie gegeven.

1. Is het inkoophandboek gerealiseerd en is er al een geactualiseerde beleidsnota door het college vastgesteld inzake het inkoop en aanbestedingsbeleid? Is het college bereid de beleidsnota en het handboek ter informatie aan de VV ter beschikking te stellen?

Het inkoophandboek is gerealiseerd en is voor alle Delflanders beschikbaar op het intranet. Momenteel wordt gewerkt aan de actualisatie van het inkoop- en aanbestedingsbeleid, gebaseerd op het door de Unie van Waterschappen vastgestelde herziene uniforme inkoop en aanbestedingsbeleid waterschappen. Op grond hiervan zal ook het inkoophandboek weer worden geactualiseerd, dat als aanvullend document op het beleid moet worden gezien. Naast het inkoophandboek is ook een nieuwe toolbox tot stand gekomen, die bestaat uit een beslisboom voor de keuze van het juiste inkooptraject en per inkooptraject de juiste set documenten. Hier kunt u desgewenst kennis van nemen. Rond de beschikbaarstelling van de nieuwe toolbox zijn ook workshops gehouden om de regels en werkwijzen met betrekking tot inkoop te verduidelijken. Het herziene inkoop- en aanbestedingsbeleid zal na afronding van de Delfland specifieke onderwerpen aan de verenigde vergadering worden voorgelegd ter vaststelling.

2. a. Qua beleidskeuzes en invulling: Hoe wordt door Delfland momenteel het gunnen op prijs EN kwaliteit bij haar inkopen respectievelijk aanbestedingen vorm gegeven? Hoe, in welke mate, met welke kwaliteitsaspecten en met welke beoogde eindeffecten wordt aan die kwaliteitsaspecten vorm gegeven?

Delfland gunt al haar opdrachten in principe op basis van het criterium beste prijs-kwaliteitsverhouding (voorheen Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI)), alleen in uitzonderingsgevallen kan om zwaarwegende redenen worden gekozen voor gunning op laagste prijs of laagste kosten. De exacte invulling van de aspecten waarop kwaliteit wordt beoordeeld en de weging tussen prijs en kwaliteit verschillen per onderwerp en per inkoop- of aanbestedingstraject. De invulling hiervan vindt plaats in samenwerking tussen de materiedeskundigen binnen Delfland en het inkoopteam. De te beoordelen aspecten en het beoordelingsmodel zijn onder andere afhankelijk van de opdracht, contractduur, de markt en het aantal te verwachten inschrijvers.

2b: Met welke systematiek worden EMVI-criteria meegewogen bij aanbestedingen?

Zie het antwoord hierboven.

2c: Is er een geformuleerd algemeen beleid inzake de kwaliteitsaspecten, en/of zijn er specifieke beleidsmatige invullingen per programma?

Zoals hierboven aangegeven verschilt de invulling van de kwaliteitsaspecten per opdracht. Wel volgt Delfland de regelgeving voor wat betreft het meenemen van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord inkopen. Als aanvulling op het herziene inkoop en aanbestedingsbeleid zal voor bepaalde onderwerpen een beleidsvisie worden ontwikkeld, waarmee Delfland zijn ambities op die onderwerp verder invult. Deze visie is dan van toepassing op alle inkopen van Delfland. Dit aanvullende beleid zal ook aan de verenigde vergadering worden voorgelegd ter vaststelling.

3. Welk gewicht voor kwaliteit laat Delfland toe voor de genoemde kwaliteitsaspecten? Wat zijn hiervan de budgettaire consequenties (bijvoorbeeld vergeleken met laagste-prijs -inkoop?)

Zoals hierboven beschreven verschilt dit per inkooptraject. Het bepalen van dit gewicht is onderdeel van de inkoop-/aangebestedingsstrategie. Wel is de verhouding zo dat er geen sprake is van verkapte gunning op laagste prijs. De budgettaire consequenties hiervan zijn niet weer te geven, geoffreerde prijzen zijn van meerdere factoren afhankelijk.

4. Welke uitzonderingsgevallen worden onderscheiden waarin kan worden afgeweken van het algemene inkoop-en aanbestedingsbeleid? Welke beleidslijnen worden daarbij gehanteerd en welke ruimte is er voor Delfland om af te wijken van de geldende wet- en regelgeving?

Afwijkingen van het beleid en wet- en regelgeving worden per geval bekeken. Indien men wil afwijken wordt hiertoe een onderbouwd verzoek ingediend, waarna door inkoop, het sectorhoofd bedrijfsvoering en concerncontrol wordt geadviseerd over het te nemen besluit. Doelmatigheid, risico's en rechtmatigheid worden in dit proces gewogen. Afwijken van wet- en regelgeving is in

principe alleen mogelijk als de uitzonderingsgronden zoals genoemd in de wet daar de ruimte voor bieden. Met afwijkingen anders dan op basis van de genoemde uitzonderingsgronden wordt uiterst terughoudend omgegaan, dit kan alleen als bijvoorbeeld veiligheidsrisico's optreden of de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt. Voorwaarde voor toestemming voor een dergelijke afwijking is altijd dat zo snel mogelijk een rechtmatig inkooptraject wordt gevolgd. Afwijken komt slechts in een beperkt aantal gevallen voor.

5. Welke best-practises voor prijs-kwaliteit inkopen ziet Delfland als bouwsteen voor haar eigen gebruik ? Op welke wijze geeft Delfland vorm aan het criterium van social return (met name lokale betrokkenheid en inschakeling sociaal zwakkeren) ?

Zie het antwoord op vraag 2a. Delfland stimuleert, waar mogelijk en doelmatig, de participatie van arbeidsgehandicapten in het arbeidsproces. Social return wordt als voorwaarde bij inkopen opgenomen, tenzij dit niet mogelijk of gewenst is. In dat geval wordt gemotiveerd waarom social return niet wordt toegepast ('pas toe of leg uit').

6. Vooral bij omvangrijke infrastructuur investeringen kan het life cycle criterium van belang zijn. In hoeverre werkt Delfland daarmee als gunningscriterium of is zij van plan dat te doen?

Delfland volgt het uitgangspunt van de Aanbestedingswet en gunt al haar opdrachten in principe op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding (voorheen EMVI). Per opdracht wordt wel altijd bekeken of de andere gunningscriteria, laagste prijs en laagste kosten (zoals levenscycluskosten), bij de betreffende opdracht beter kunnen worden toegepast. Indien dit het geval is wordt dit gemotiveerd in de stukken.

7. In welke situatie en waarom wijkt Delfland af van de drempelbedragen voor inkoopprocedures (beslisboom c.f. Unie van Waterschappen) met name waar het gaat om enkelvoudige onderhandse offertes?

In gevallen dat het opvragen van meerdere offertes ondanks de waarde van de opdracht niet proportioneel wordt geacht. Bij deze afweging wordt rekening gehouden met de afwegingscriteria uit de Gids Proportionaliteit (algemene maatregel van bestuur bij de gewijzigde Aanbestedingswet 2012). Afwijking kan ook voorkomen als gevolg van doelmatigheidsaspecten, zie het antwoord op vraag 4.

8. Gelet op het door de accountant geconstateerde versnipperde inkoopproces, hoe wordt willekeurige hantering van de inkoop- en aanbestedingscriteria door projectleiders etc voorkomen? Hoe ziet het besluitvormingsmodel voor de inkoop er momenteel uit?

Inkopen worden uitgevoerd met behulp van de centraal beschikbaar gestelde inkoopmodellen. Om te komen tot het juiste inkooptraject is op het intranet een beslisboom opgenomen. Voor opdrachten boven de EUR 50.000,- ex BTW dient ook nog een preadvies te worden gevraagd aan de centrale inkoopafdeling, zo wordt voor alle opdrachten die in de basis niet één op één mogen worden gegund meegekeken op de door het team gemaakte keuzes en kan indien nodig worden bijgestuurd door de centrale inkoopafdeling. Na vaststelling van het geactualiseerde inkoop en aanbestedingsbeleid zal ook het inkoophandboek worden aangepast, dit document moet in samenhang worden gezien met de beslisboom en inkoopmodellen.

9. Hoe ziet het systeem van registratie, beheer (inclusief dossiervorming) en evaluatie van contracten er momenteel uit? Idem wat betreft leveranciersmanagement.

Bij Delfland worden contracten in het kader van contractbeheer geregistreerd in GIDS. Contractmanagement is belegd bij de sectoren. In hoeverre actief aan contractmanagement wordt gedaan verschilt per sector en per team, dit hangt ook samen met de opdracht, het soort contract dat wordt afgesloten en de omvang ervan. In de implementatie van de beoogde wijzigingen van de inkoopfunctie is verbeteren van het contractbeheer een belangrijke doelstelling. Het realiseren van deze doelstelling, is onder andere afhankelijk van de planning van de vervanging van het huidige

financiële systeem. Voor contractbeheer, contractmanagement en leveranciersmanagement wordt bij de implementatie van de veranderende inkoopfunctie gezien hoe hier binnen Delfland in de toekomst invulling aan wordt gegeven en hoe dit het beste kan worden opgezet.

10. Op welke wijze wordt de toepassing van kwaliteitscriteria bij inkoop- en aanbestedingsbeslissingen gemonitord en eventueel bijgestuurd? In hoeverre wordt hierbij ook gelet op doelmatigheid en doeltreffendheid?

De invulling van de inkoopfunctie bij Delfland is onderdeel van het project SLIM² en moet nog verder worden uitgewerkt.

11. Hoe gaat Delfland aan de VV rapporteren over het gevoerde beleid maar ook over de effecten van het inkoop- en aanbestedingenbeleid?

Via de P&C-cyclus.